

21999A1214(01)

L 322/3

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

14.12.1999

PROTOKÓŁ DOTYCZĄCY OBSZARÓW SZCZEGÓLNIIE CHRONIONYCH I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ W REJONIE SRÓDZIEMNOMORSKIM

UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY NINIEJSZEGO PROTOKOŁU,

BĘDĄC STRONAMI Konwencji o ochronie Morza Śródziemnego przed zanieczyszczeniem, przyjętej w Barcelonie dnia 16 lutego 1976 roku,

ŚWIADOME ogromnego wpływu działalności człowieka na stan środowiska morskiego i przybrzeżnego, a ogólniej na ekosystemy obszarów posiadających przeważające cechy śródziemnomorskie,

PODKREŚLAJĄC znaczenie ochrony i w razie potrzeby poprawy stanu śródziemnomorskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w szczególności poprzez utworzenie obszarów szczególnie chronionych, jak również poprzez czynną i bierną ochronę zagrożonych gatunków,

ZWAŻYWSZY, że instrumenty przyjęte przez Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie środowiska i rozwoju, w szczególności Konwencję o różnorodności biologicznej (Rio de Janeiro, 1992),

ŚWIADOME tego, że w przypadku wystąpienia zagrożenia znacznym zmniejszeniem lub utratą różnorodności biologicznej, braku całkowitej pewności naukowej nie należy przywoływać jako powodu odwołania środków mających na celu uniknięcie lub zminimalizowanie takiego zagrożenia,

ZWAŻYWSZY, że wszystkie Umawiające się Strony powinny współpracować w celu czynnej i biernej ochrony oraz przywrócenia zdrowia i integralności ekosystemów oraz że pod tym względem posiadają one wspólne, chociaż zróżnicowane obowiązki,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

- a) „Konwencja” oznacza Konwencję o ochronie Morza Śródziemnego przed zanieczyszczeniem, przyjętą w Barcelonie dnia 16 lutego 1976 roku i zmienioną w Barcelonie w 1995 roku;
- b) „różnorodność biologiczna” oznacza zmienność wśród organizmów żywych ze wszystkich źródeł, w tym, między innymi, ekosystemów lądowych, morskich i innych ekosystemów wodnych oraz kompleksów ekologicznych, których część stanowią; obejmuje to zróżnicowanie w ramach gatunków, między gatunkami i ekosystemów;
- c) „gatunek zagrożony” oznacza każdy gatunek, który zagrożony jest wyginięciem w całości lub na części zajmowanego przez siebie obszaru;
- d) „gatunek endemiczny” oznacza każdy gatunek, którego obszar występowania ograniczony jest do pewnego obszaru geograficznego;

e) „gatunek w niebezpieczeństwie” oznacza każdy gatunek, co do którego istnieje prawdopodobieństwo wyginięcia w najbliższej przyszłości w całości lub na części zajmowanego przez siebie obszaru i którego przeżycie jest mało prawdopodobne, jeżeli będą nadal działać czynniki powodujące spadek liczebności lub degradację siedliska;

f) „status ochronny gatunków” oznacza sumę czynników oddziałujących na gatunki, które w dłuższym okresie mogą wpłynąć na ich rozprzestrzenienie i liczebność;

g) „Strony” oznaczają Umawiające się Strony niniejszego Protokołu;

h) „organizacja” oznacza organizację określoną w artykule 2 Konwencji;

i) „Centrum” oznacza Centrum Działań Regionalnych dla Obszarów Szczególnie Chronionych.

Artykuł 2

Geograficzny obszar zastosowania

1. Obszar, do którego stosuje się niniejszy Protokół obejmuje obszar Morza Śródziemnego określony w artykule 1 Konwencji. Dotyczy również:

- dna morskiego i jego podglebia,
- wód, dna morskiego i jego podglebia po odlądowej stronie linii podstawowej, od której mierzy się szerokość wód terytorialnych i ciągnącego się, w przypadku cieków wodnych, do granicy wód słodkich,
- ziemne obszary nadbrzeżne wyznaczone przez każdą ze stron, w tym bagna.

2. Postanowienia niniejszego Protokołu ani żaden akt prawny przyjęty na podstawie niniejszego Protokołu nie będą naruszać praw, obecnych i przyszłych roszczeń lub poglądów prawnych każdego państwa odnoszących się do prawa morza, w szczególności, charakteru i zasięgu obszarów morskich, określenia obszarów morskich między państwami, których wybrzeża położone na przeciwko lub przylegają do siebie, swobody żeglowania na pełnym morzu, prawa i sposobów przepływania przez cieśniny wykorzystywane w żegludze międzynarodowej oraz prawa nieszkodliwego przepłynięcia na wodach terytorialnych, jak również charakter i zakres jurysdykcji państwa nadbrzeżnego, państwa bandery i państwa portu.

3. Żaden akt lub czynność, podjęta na podstawie niniejszego Protokołu nie będzie stanowić podstawy występowania z roszczeniem, domagania się lub kwestionowania suwerenności lub krajowej jurysdykcji.

Artykuł 3

Zobowiązania ogólne

1. Każda ze Stron podejmie niezbędne środki w celu:
 - a) czynnej i biernej ochrony oraz zarządzania w zrównoważony i przyjazny dla środowiska sposób obszarami o szczególnych wartościach przyrodniczych lub kulturowych, przede wszystkim poprzez tworzenie obszarów szczególnie chronionych;
 - b) czynnej i biernej ochrony oraz zarządzania gatunkami flory i fauny będącymi w niebezpieczeństwie lub zagrożonymi.
2. Strony będą współpracować, bezpośrednio lub poprzez właściwe organizacje międzynarodowe, w celu chronienia i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej na obszarze, do którego stosuje się niniejszy Protokół.
3. Strony zidentyfikują i zinventaryzują elementy różnorodności biologicznej, mające znaczenie dla jej ochrony i zrównoważonego wykorzystania.
4. Strony przyjmą strategie, plany i programy dla chronienia różnorodności biologicznej i zrównoważonego wykorzystania biologicznych zasobów morskich i przybrzeżnych oraz włączą je w swoją odpowiednią politykę sektorową i międzysektorową.
5. Strony będą monitorować elementy różnorodności biologicznej określone w ustępie 3 niniejszego artykułu oraz zidentyfikują

procesy i kategorie działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone wykorzystanie różnorodności biologicznej i będą monitorować ich skutki.

6. Każda ze Stron zastosuje środki przewidziane w niniejszym Protokole bez uszczerbku dla suwerenności lub jurysdykcji innych Stron lub innych państw. Wszelkie działania podjęte przez Stronę w celu wdrożenia tych środków będą zgodne z prawem międzynarodowym.

CZĘŚĆ II

OCHRONA OBSZARÓW

Sekcja 1

Obszary szczególnie chronione

Artykuł 4

Cele

Celem tworzenia obszarów szczególnie chronionych jest:

- a) ochrona reprezentatywnych rodzajów nadbrzeżnych i morskich ekosystemów odpowiedniej wielkości zapewniającej im długookresową żywotność i utrzymanie ich różnorodności biologicznej;
- b) ochrona siedlisk, co do których istnieje niebezpieczeństwo zaniku w ich naturalnym obszarze występowania w rejonie Morza Śródziemnego lub które posiadają zmniejszony naturalny obszar występowania w wyniku regresji lub z powodu wewnętrznie ograniczonego obszaru;
- c) ochrona siedlisk mających istotne znaczenie dla przeżycia, rozmnażania się i odbudowy zagrożonych, będących w niebezpieczeństwie lub endemicznych gatunków flory lub fauny;
- d) ochrona terenów o szczególnym znaczeniu z powodu ich walorów naukowych, estetycznych, kulturowych lub edukacyjnych.

Artykuł 5

Tworzenie obszarów szczególnie chronionych

1. Każda ze Stron może utworzyć obszary szczególnie chronione w strefach morskich i przybrzeżnych podlegające jej suwerenności lub jurysdykcji.
2. Jeżeli Strona zamierza utworzyć na obszarze podlegającym jej suwerenności lub krajowej jurysdykcji obszar szczególnie chroniony na terenie przygranicznym i graniczący ze strefą podlegającą suwerenności lub krajowej jurysdykcji innej Strony, właściwe władze obu Stron będą starać się współpracować w celu osiągnięcia porozumienia w sprawie środków, jakie należy podjąć, oraz

m.in. zbada możliwości drugiej Strony utworzenia odpowiadającego mu obszaru szczególnie chronionego lub przyjęcia innych właściwych środków.

3. Jeżeli Strona zamierza utworzyć na obszarze podlegającym jej suwerenności lub krajowej jurysdykcji obszar szczególnie chroniony na terenie przygranicznym i graniczący ze strefą podlegającą suwerenności lub krajowej jurysdykcji państwa niebędącego Stroną niniejszego Protokołu, Strona będzie starać się współpracować z tym państwem jak określono w poprzednim ustępie.

4. Jeżeli państwo niebędące Stroną niniejszego Protokołu zamierza utworzyć obszar szczególnie chroniony na terenie przygranicznym i graniczący ze strefą podlegającą suwerenności lub krajowej jurysdykcji Strony niniejszego Protokołu, ta ostatnia będzie starać się współpracować z tym państwem jak określono w ustępie 2.

Artykuł 6

Środki ochrony

Strony podejmą wymagane środki ochrony, zgodnie z prawem międzynarodowym i biorąc pod uwagę charakterystykę każdego obszaru szczególnie chronionego, w szczególności:

- a) wzmocnienie stosowania innych Protokołów do Konwencji i innych odpowiednich umów międzynarodowych, których są Stronami;
 - b) zakaz wysypywania lub zrzucania odpadów i innych substancji mogących bezpośrednio lub pośrednio naruszyć integralność obszaru szczególnie chronionego;
 - c) regulowanie przepływu statków oraz ich zatrzymywania się i kotwiczenia;
 - d) regulowanie wprowadzania wszelkich gatunków niebędących gatunkami rodzimymi danego obszaru szczególnie chronionego, lub gatunków zmodyfikowanych genetycznie, jak również wprowadzania lub przywracania gatunków, które są lub były obecne na obszarze szczególnie chronionym;
 - e) regulowanie lub zakaz działalności pociągającej za sobą eksplorację lub zmianę gleby lub eksploatację podglebia części lądowej, dna morskiego lub jego podglebia;
 - f) regulowanie działalności naukowo-badawczej;
 - g) regulowanie lub zakaz połowów, polowań, zabierania zwierząt i zbierania roślin lub ich niszczenia, jak również handlu zwierzętami, częściami zwierząt, roślinami, częściami roślin, które pochodzą z obszarów szczególnie chronionych;
- h) regulowanie w razie konieczności zakaz innej działalności lub działań mogących zaszkodzić lub przeszkadzać gatunkom lub mogących zagrozić stanowi ochrony ekosystemów lub gatunków lub mogących naruszyć przyrodniczą lub kulturową charakterystykę obszaru szczególnie chronionego;
 - i) wszelkie inne środki mające na celu ochronę procesów ekologicznych i biologicznych oraz krajobrazu.

Artykuł 7

Planowanie i zarządzanie

1. Strony przyjmą środki związane z planowaniem, zarządzaniem, nadzorowaniem i monitorowaniem dla obszarów szczególnie chronionych, zgodnie z postanowieniami prawa międzynarodowego.

2. Dla każdego obszaru szczególnie chronionego środki te powinny obejmować:

- a) opracowanie i przyjęcie planu zarządzania określającego a ramy prawne i instytucjonalne oraz mające zastosowanie środki zarządzania i ochrony;
- b) stałe monitorowanie procesów ekologicznych, siedlisk, dynamiki populacji, krajobrazów, jak również wpływu działalności człowieka;
- c) aktywne włączenie lokalnych społeczności i ludności odpowiednio w zarządzanie obszarami szczególnie chronionymi, w tym pomoc dla lokalnych mieszkańców, którzy mogą odczuć negatywne skutki utworzenia takich obszarów;
- d) przyjęcie mechanizmów finansowania promocji i zarządzania obszarami szczególnie chronionymi, jak również opracowanie działań zapewniających, iż zarządzanie jest zgodne z celami takich obszarów;
- e) regulowanie działalności zgodnie z celami, dla których obszar szczególnie chroniony został utworzony oraz warunkami związanymi z tym zezwoleń;
- f) szkolenie menedżerów i wykwalifikowanego personelu technicznego, jak również rozwój odpowiedniej infrastruktury.

3. Strony zapewnią, że krajowe plany interwencyjne będą zawierać środki reagowania w przypadku incydentów, które mogłyby spowodować szkody lub stanowić zagrożenie dla obszarów szczególnie chronionych.

4. Po utworzeniu obszarów szczególnie chronionych obejmujących obszary zarówno lądowe jak i morskie, Strony będą starać się zapewnić koordynację administrowania i zarządzania takim obszarem szczególnie chronionym jako całością.

Sekcja 2

Obszary szczególnie chronione mające znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego

Artykuł 8

Sporządzenie wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego

1. W celu wspierania współpracy w zarządzaniu i ochronie obszarów przyrodniczych, jak również ochronie będących w niebezpieczeństwie gatunków i ich siedlisk, Strony opracują „Wykaz obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego”.

2. Wykaz obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego może obejmować tereny, które:

- mają znaczenie dla ochrony elementów różnorodności biologicznej w rejonie Morza Śródziemnego,
- obejmują ekosystemy specyficzne dla rejonu Morza Śródziemnego albo siedliska zagrożonych gatunków,
- mają szczególne znaczenie naukowe, estetyczne, kulturowe lub edukacyjne.

3. Strony postanawiają:

- a) uznać szczególne znaczenie tych obszarów dla rejonu Morza Śródziemnego;
- b) przestrzegać środków mających zastosowanie do obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego oraz nie wydawanie zezwoleń ani nie podejmowanie działalności, która mogłaby być sprzeczna z celami, dla których utworzono obszary szczególnie chronione mające znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego.

Artykuł 9

Procedura tworzenia i sporządzania wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego

1. Obszary szczególnie chronione mające znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego można tworzyć stosując procedurę przewidzianą w ustępach 2–4 niniejszego artykułu; w: a) strefach morskich i przybrzeżnych podlegających suwerenności lub jurysdykcji Stron; b) strefach znajdujących się częściowo lub w całości na pełnym morzu.

2. Wnioski o umieszczenie w wykazie mogą składać:

- a) Strona zainteresowana, jeżeli obszar usytuowany jest w już wyznaczonej strefie, w stosunku do której Strona ta posiada suwerenność lub jurysdykcję;

- b) dwie lub więcej sąsiadujących, zainteresowanych Stron, jeżeli obszar usytuowany jest, częściowo lub w całości, na pełnym morzu;

- c) sąsiadujące, zainteresowane Strony w obszarach, gdzie granice krajowej suwerenności lub jurysdykcji nie zostały jeszcze określone.

3. Strony wnioskujące o włączenie obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego do wykazu dostarczą Centrum wstępny raport zawierający informacje na temat usytuowania geograficznego obszaru, jego cech fizycznych i ekologicznych, jego stanu prawnego, planów zarządzania nim i środków realizacji tych planów, jak również oświadczenie uzasadniające jego znaczenie dla rejonu Morza Śródziemnego;

- a) jeżeli wniosek formułowany jest na podstawie ustępu 2 litera b) i c) niniejszego artykułu, sąsiadujące, zainteresowane Strony konsultują się wzajemnie w celu zapewnienia spójności proponowanych środków ochrony i zarządzania, jak również sposobów ich realizacji;

- b) wnioski składane na podstawie ustępu 2 niniejszego artykułu będą wskazywać środki ochrony i zarządzania mające zastosowanie do tego obszaru oraz sposoby ich realizacji.

4. Procedura włączenia proponowanych obszarów do wykazu jest następująca:

- a) wniosek dla każdego obszaru składa się w Specjalnych Punktach Krajowych, które badają jego zgodność z wspólnymi wytycznymi i kryteriami przyjętymi na podstawie artykułu 16;

- b) jeżeli wniosek złożony na podstawie ustępu 2 litera a) niniejszego artykułu jest zgodny z wytycznymi i wspólnymi kryteriami, po jego ocenie Organizacja informuje zgromadzenie Stron, które decyduje o włączeniu tego obszaru do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego;

- c) jeżeli wniosek złożony na podstawie ustępu 2 litera b) i c) niniejszego artykułu, centrum przekazuje go organizacji, która informuje zgromadzenie Stron. Decyzja o włączeniu tego obszaru do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego zostaje podjęta na podstawie concensusu przez Umawiające się Strony, które zatwierdzają również środki zarządzania mające zastosowanie do tego obszaru.

5. Strony, które wnioskowały o włączenie danego obszaru do wykazu realizują środki ochrony określone w swoich wnioskach zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu. Umawiające się Strony zobowiązują się zastosować do ustanowionych niniejszym zasad. Centrum poinformuje właściwe organizacje międzynarodowe o wykazie i środkach podjętych dla obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego.

6. Strony mogą weryfikować wykaz obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego. Centrum przygotowuje w tym celu odpowiednie sprawozdanie.

Artykuł 10

Zmiany statusu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego

Decyzje dotyczące zmiany granic lub stanu prawnego obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego lub eliminacja całości lub części takiego obszaru będą podejmowane wyłącznie w przypadkach, kiedy istnieją ku temu ważne powody, przy uwzględnieniu konieczności ochrony środowiska i wykonania zobowiązań ustanowionych w niniejszym Protokole oraz zachowana zostanie taka sama procedura jak w przypadku tworzenia obszaru szczególnie chronionego mającego znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego oraz jego włączenia do wykazu.

CZĘŚĆ III

CZYNNA I BIERNĄ OCHRONA GATUNKÓW

Artykuł 11

Krajowe środki czynnej i biernej ochrony gatunków

1. Strony będą zarządzać gatunkami flory i fauny w celu utrzymania ich w korzystnym stanie ochrony.
2. W strefach podległych ich suwerenności lub krajowej jurysdykcji Strony zidentyfikują i sporządzą wykazy zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie gatunków flory i fauny oraz przyznają im status gatunków chronionych. Strony będą regulować i tam, gdzie wymaga tego sytuacja, zakazać działalności wywierających negatywny wpływ na takie gatunki lub ich siedliska, oraz będą realizować środki zarządzania, planowania itp. w celu zapewnienia korzystnego stanu ochrony takich gatunków.
3. W odniesieniu do chronionych gatunków zwierząt, Strony będą kontrolować i tam, gdzie wymaga tego sytuacja, zakazać:
 - a) chwytania, posiadania lub zabijania (w tym, w największym możliwym zakresie, przypadkowego), komercyjnego obrotu, transportu i wystawiania do celów komercyjnych tych gatunków, ich jaj, części lub produktów;
 - b) w największym możliwym zakresie, niepokojenia dzikich zwierząt, szczególnie w okresie rozmnażania się, hibernacji lub wędrówek, jak również w innych okresach stresu biologicznego.
4. Poza środkami określonymi w poprzednim ustępie, Strony będą koordynować swoje działania dwustronnie lub wielostronnie, w tym, w razie potrzeby, poprzez zawieranie porozumień w sprawie ochrony i ratowania gatunków migrujących, których występowanie rozpościera się na obszar, do którego stosuje się niniejszy Protokół.
5. W odniesieniu do chronionych gatunków roślin, ich części i produktów, Strony będą regulować i tam, gdzie wymaga tego sytuacja, zakazać wszystkich form niszczenia i zakłócania, w tym zrywania, zbierania, ścinania, wrywania, posiadania,

komercyjnego obrotu lub transportu oraz wystawiania do celów komercyjnych tych gatunków.

6. Strony sformułują i przyjmą środki i plany w odniesieniu do rozmnażania poza siedliskiem, w szczególności hodowla chronionych gatunków w niewoli oraz rozmnażanie chronionych roślin.

7. Strony będą starać się, bezpośrednio lub za pośrednictwem Centrum, zasięgać opinii państw niebędących Stronami niniejszego Protokołu, w celu skoordynowania ich działań w zakresie zarządzania i ochrony zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie gatunków.

8. O ile to możliwe, Strony zorganizują zwrot wywiezionych lub nielegalnie przetrzymywanych gatunków chronionych. Strony powinny czynić starania przywrócenia tych okazów do ich naturalnego siedliska.

Artykuł 12

Środki współpracy dla czynnej i biernej ochrony gatunków

1. Strony przyjmą środki współpracy, aby zapewnić ochronę czynną i bierną roślin i zwierząt wymienionych w załącznikach do niniejszego Protokołu odnoszących się do wykazu gatunków zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie oraz wykazu gatunków, których eksploatacja podlega regulacji.
2. Strony zapewnią maksymalną możliwą ochronę i odrodzenie gatunków zwierząt i roślin wymienionych w Załączniku odnoszącym się do wykazu gatunków zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie poprzez przyjęcie na szczeblu krajowym środków przewidzianych w artykule 11 ustęp 3 i 5 niniejszego Protokołu.
3. Strony zabronią niszczenia i uszkodzenia siedlisk gatunków wymienionych w Załączniku odnoszącym się do wykazu gatunków zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie oraz sformułują i zrealizują plany działania mające na celu ich ochronę lub odrodzenie. Strony będą stale współpracować w realizacji odpowiednich planów działania, które już zostały przyjęte.
4. We współpracy z właściwymi organizacjami międzynarodowymi, Strony podejmą wszystkie właściwe środki mające na celu bierną ochronę gatunków wymienionych w Załączniku odnoszącym się do wykazu gatunków, których eksploatacja podlega regulacji, jednocześnie zezwalając na i regulując eksploatację tych gatunków w taki sposób, aby zapewnić i utrzymać korzystny stan ich ochrony.
5. Jeżeli teren występowania gatunku będącego w niebezpieczeństwie lub zagrożonego rozciąga się po obu stronach granicy państwowej lub granicy rozdzielającej terytoria lub obszary podległe suwerenności lub krajowej jurysdykcji dwóch Stron niniejszego Protokołu, Strony te będą współpracować w celu zapewnienia czynnej i biernej ochrony oraz, w razie potrzeby, odrodzenia tego gatunku.
6. O ile nie są dostępne inne zadowalające rozwiązania, a wyłączenie nie zaszkodzi przetrwaniu populacji lub jakiegokolwiek innego gatunku, Strony mogą udzielić wyłączeń od zakazów przewidzianych dla ochrony gatunków wymienionych

w załącznikach do niniejszego Protokołu do celów naukowych, edukacyjnych lub zarządzania niezbędnymi do zapewnienia przetrwania gatunków lub zapobieżenia znacznym szkodom. Umawiające się Strony zostaną powiadomione o takich wyłączeniach.

Artykuł 13

Wprowadzenie nierodzimych lub genetycznie zmodyfikowanych gatunków

1. Strony podejmą wszystkie właściwe środki w celu regulowania zamierzonego lub przypadkowego wprowadzania nierodzimych lub genetycznie zmodyfikowanych gatunków do gatunków dzikich oraz zakazą wprowadzania tych, które mogą mieć szkodliwy wpływ na ekosystemy, siedliska lub gatunki na obszarze, do którego stosuje się niniejszy Protokół.

2. Strony będą starać się realizować wszystkie możliwe środki w celu wyeliminowania tych gatunków, które już zostały wprowadzone, jeżeli w wyniku oceny naukowej okaże się, że te gatunki powodują lub mogą powodować szkody w ekosystemach, siedliskach lub gatunkach na obszarze, do którego stosuje się niniejszy Protokół.

CZĘŚĆ IV

POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA CHRONIONYCH OBSZARÓW I GATUNKÓW

Artykuł 14

Zmiany w załącznikach

1. Procedury zmian w załącznikach do niniejszego Protokołu będą takie same, jak procedury ustanowione w artykule 17 Konwencji.

2. Wszystkie proponowane zmiany przedstawione zgromadzeniu Umawiających się Stron powinny zostać uprzednio poddane ocenie przez Specjalne Punkty Krajowe.

Artykuł 15

Inwentaryzacja

Każda ze Stron przeprowadzi kompleksową inwentaryzację:

- obszarów podlegających ich suwerenności lub jurysdykcji, które obejmują rzadkie lub wrażliwe ekosystemy, które są zbiornikami różnorodności biologicznej, które są ważne dla gatunków będących w niebezpieczeństwie lub zagrożonych;
- gatunków fauny i flory, które są zagrożone lub w niebezpieczeństwie.

Artykuł 16

Wytyczne i wspólne kryteria

Strony przyjmą:

- wspólne kryteria wyboru chronionych obszarów morskich i przybrzeżnych, które mogłyby zostać włączone do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego załączonego do Protokołu;
- wspólne kryteria włączenia dodatkowych gatunków do załączników;
- wytyczne dla tworzenia obszarów szczególnie chronionych i zarządzania nimi.

Kryteria i wytyczne określone w literze b) i c) może zmienić zgromadzenie Stron na podstawie wniosku wniesionego przez jedną lub więcej stron.

Artykuł 17

Ocena wpływu na środowisko

W procesie planowania prowadzącym do podjęcia decyzji w sprawie inwestycji przemysłowych i innych oraz działalności, które mogłyby mieć znaczny, negatywny wpływ na obszary i gatunki chronione oraz ich siedliska, Strony ocenią i wezmą pod uwagę możliwe, bezpośrednie lub pośrednie, natychmiastowe lub długookresowe skutki, w tym skumulowane skutki planowanych inwestycji i działalności.

Artykuł 18

Integracja tradycyjnej działalności

1. Formułując środki ochrony, Strony wezmą pod uwagę tradycyjną działalność w zakresie zdobywania środków utrzymania i działalność kulturalną lokalnej ludności. W celu spełnienia takich potrzeb udzielą niezbędnych wyłączeń. Żadne z wyłączeń udzielonych z tego powodu nie będzie:

- zagrożać utrzymaniu ekosystemów chronionych na podstawie niniejszego Protokołu albo biologicznym procesom przyczyniającym się do utrzymania tych ekosystemów;
- powodować wyginięcia lub znacznego zmniejszenia liczby osobników składających się na populacje lub gatunki roślin i zwierząt, w szczególności gatunki zagrożone, będące w niebezpieczeństwie, wędrowne lub endemiczne.

2. Strony udzielające wyłączeń z środków ochrony poinformują odpowiednio Umawiające się Strony.

Artykuł 19

Upowszechnienie, informacja, świadomość społeczna i edukacja

1. Strony w odpowiedni sposób upowszechnią tworzenie obszarów szczególnie chronionych, ich granice, mające zastosowanie regulacje oraz informacje na temat chronionych gatunków, ich siedlisk i mających do nich zastosowanie postanowień.

2. Strony będą starać się informować społeczeństwo o walorach obszarów i gatunków szczególnie chronionych oraz o wiedzy, jaką można zdobyć z punktu widzenia ochrony przyrody i z innych punktów widzenia. Takie informacje powinny mieć właściwe miejsce w programach edukacyjnych. Strony będą również starać się wspierać uczestnictwo swoich społeczeństw i organizacji ekologicznych w środkach niezbędnych dla ochrony danych obszarów i gatunków, włączając w to ocenę wpływu na środowisko.

Artykuł 20

Badania naukowo-techniczne oraz badania w dziedzinie zarządzania

1. Strony będą wspierać i rozwijać badania naukowo-techniczne związane z celami niniejszego Protokołu. Strony będą również wspierać i rozwijać badania w dziedzinie zrównoważonego wykorzystania obszarów szczególnie chronionych oraz zarządzania chronionymi gatunkami.

2. Strony będą, w razie potrzeby, konsultować się między sobą i z właściwymi organizacjami międzynarodowymi w celu zidentyfikowania, zaplanowania i podjęcia badań naukowo - technicznych oraz programów monitorowania niezbędnych dla zidentyfikowania i monitorowania obszarów i gatunków chronionych oraz oceniania skuteczności środków podjętych dla realizacji planów zarządzania i odradzania.

3. Strony będą wymieniać się, bezpośrednio lub za pośrednictwem Centrum, informacjami naukowo - technicznymi na temat bieżących i planowanych badań i programów monitorowania oraz ich wyników. W największym możliwym zakresie Strony będą koordynować swoje badania i programy monitorowania oraz starać się wspólnie określić lub znormalizować ich procedury.

4. W badaniach naukowo - technicznych, Strony dadzą pierwszeństwo obszarom szczególnie chronionym mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego oraz gatunkom wymienionym w załącznikach do niniejszego Protokołu.

Artykuł 21

Wzajemna współpraca

1. Strony, bezpośrednio lub z pomocą Centrum lub zainteresowanych organizacji międzynarodowych, stworzą programy

współpracy w celu koordynacji tworzenia, chronienia, planowania i zarządzania obszarami szczególnie chronionymi, jak również typowaniem, zarządzaniem i chronieniem chronionych gatunków. Strony będą regularnie wymieniać informacje dotyczące charakterystyki chronionych obszarów i gatunków, nabytych doświadczeń i napotkanych problemów.

2. Strony jak najwcześniej poinformują się o wszelkich sytuacjach, jakie mogłyby zagrozić ekosystemom obszarów szczególnie chronionych lub przetrwaniu chronionych gatunków roślin i zwierząt inne Strony, państwa, których może to dotyczyć oraz Centrum.

Artykuł 22

Wzajemna pomoc

1. Strony będą współpracować, bezpośrednio lub z pomocą Centrum lub zainteresowanych organizacji międzynarodowych, w formułowaniu, finansowaniu i realizowaniu programów pomocy wzajemnej i pomocy dla krajów rozwijających się, które wyrażą takie zapotrzebowanie w związku z realizacją niniejszego Protokołu.

2. Te programy będą obejmować publiczną edukację ekologiczną, szkolenie personelu naukowego, technicznego i zarządzającego, badania naukowe, nabycie, wykorzystanie, projektowanie i opracowywanie odpowiedniego sprzętu i wyposażenia, oraz transfer technologii na korzystnych warunkach do uzgodnienia między zainteresowanymi Stronami.

3. W sprawach dotyczących pomocy wzajemnej, g Strony dadzą pierwszeństwo obszarom szczególnie chronionym mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego oraz gatunkom wymienionym w załącznikach do niniejszego Protokołu.

Artykuł 23

Sprawozdania Stron

Strony przedstawią zwyczajnemu zgromadzeniu Stron sprawozdanie z realizacji niniejszego Protokołu, w szczególności na temat:

- a) statusu i stanu obszarów włączonych do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego;
- b) wszelkich zmian dotyczących granic lub statusu prawnego obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego i chronionych gatunków;
- c) ewentualnych wyłączeń na podstawie artykułu 12 i 18 niniejszego Protokołu.

CZĘŚĆ V

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

Artykuł 24

Specjalne Punkty Krajowe

Każda ze Stron wyznaczy Specjalny Punkt Krajowy, który będzie służył jako łącznik z Centrum w zakresie technicznych i naukowych aspektów realizacji niniejszego Protokołu. Te Specjalne Punkty Krajowe będą odbywać okresowe spotkania w celu wykonywania funkcji wynikających z niniejszego Protokołu.

Artykuł 25

Koordynacja

1. Za koordynację realizacji niniejszego Protokołu odpowiedzialna jest organizacja. W tym celu, otrzyma ona wsparcie ze strony Centrum, któremu może powierzyć następujące funkcje:

- a) pomoc dla Stron, we współpracy z właściwymi organizacjami międzynarodowymi, międzyrządowymi i pozarządowymi, w:
 - tworzeniu i zarządzaniu obszarami szczególnie chronionymi w obszarze, do którego odnosi się niniejszy Protokół,
 - realizacji programów badań naukowo-technicznych przewidzianych w artykule 20 niniejszego Protokołu,
 - prowadzeniu wymiany informacji naukowych i technicznych między Strony przewidzianej w artykule 20 niniejszego Protokołu,
 - sporządzaniu planów zarządzania dla obszarów i gatunków szczególnie chronionych,
 - opracowywaniu programów współpracy na podstawie artykułu 21 niniejszego Protokołu,
 - przygotowywaniu materiałów edukacyjnych przeznaczonych dla różnych grup;
- b) zwoływanie i organizacja spotkań Specjalnych Punktów Krajowych oraz świadczenie im usług sekretarskich;
- c) formułowanie zaleceń w sprawie wytycznych i wspólnych kryteriów na podstawie artykułu 16 niniejszego Protokołu;
- d) tworzenie i uaktualnianie baz danych obszarów szczególnie chronionych, chronionych gatunków i innych spraw mających odniesienie do niniejszego Protokołu;
- e) przygotowywanie sprawozdań i opracowań technicznych, jakie mogą być konieczne dla realizacji niniejszego Protokołu;

- f) opracowanie i realizacja programów szkoleniowych określonych w artykule 22 ustęp 2;
- g) współpraca z regionalnymi i międzynarodowymi organizacjami rządowymi i pozarządowymi zainteresowanymi ochroną obszarów i gatunków, pod warunkiem przestrzegania specyfiki każdej organizacji oraz konieczności unikania dublowania działań;
- h) wykonywanie funkcji powierzonych mu w planach działań przyjętych w ramach niniejszego Protokołu;
- i) wykonywanie innych funkcji powierzonych mu przez Strony.

Artykuł 26

Zgromadzenia Stron

1. Zwyczajne zgromadzenia Stron niniejszego Protokołu odbywają się w powiązaniu ze zwyczajnymi zgromadzeniami Stron Konwencji odbywającymi się na podstawie artykułu 14 Konwencji. Strony mogą również odbywać zgromadzenia nadzwyczajne zgodnie z wyżej przywołanym artykułem.

2. Zgromadzenia Stron niniejszego Protokołu mają w szczególności na celu:

- a) śledzenie realizacji niniejszego Protokołu;
- b) nadzorowanie pracy organizacji i centrum w zakresie realizacji niniejszego Protokołu oraz przedstawianie wytycznych dla ich działalności;
- c) rozpatrywanie skuteczności środków przyjętych w celu zarządzania i ochrony obszarów i gatunków oraz badanie potrzeb w zakresie innych środków, w szczególności w formie załączników i zmian do niniejszego Protokołu lub jego załączników;
- d) przyjmowanie wytycznych i wspólnych kryteriów przewidzianych w artykule 16 niniejszego Protokołu;
- e) rozpatrywanie sprawozdań przekazanych przez Strony na mocy artykułu 23 niniejszego Protokołu, jak również wszelkich innych stosownych informacji, jakie Strony przekazują za pośrednictwem centrum;
- f) formułowanie zaleceń dla Stron w sprawie środków, jakie należy przyjąć w ramach realizacji niniejszego Protokołu;
- g) badanie zaleceń z posiedzeń Specjalnych Punktów Krajowych na podstawie artykułu 24 niniejszego Protokołu;
- h) decydowanie w sprawie włączenia obszaru do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego zgodnie z artykułem 9 ustęp 4 niniejszego Protokołu;
- i) rozpatrywanie wszelkich innych spraw mających związek z niniejszym Protokołem;

- j) omawianie i ocena wyłączeń dopuszczonych przez Strony zgodnie z artykułem 12 i 18 niniejszego Protokołu.

Artykuł 29

Podpisanie

Niniejszy Protokół będzie otwarty do podpisu przez każdą Umawiającą się Stronę Konwencji w Barcelonie w dniu 10 czerwca 1995 roku oraz w Madrycie od dnia 11 czerwca 1995 roku do dnia 10 czerwca 1996 roku.

CZĘŚĆ VI

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 30

Ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie

Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia złożone są Rządowi Hiszpanii, który pełni funkcje depozytariusza.

Artykuł 27

Wpływ Protokołu na prawodawstwo krajowe

Postanowienia niniejszego Protokołu nie mają wpływu na uprawnienia Stron do przyjmowania odpowiednich, bardziej surowych środków krajowych w celu realizacji niniejszego Protokołu.

Artykuł 31

Przystąpienie

Od dnia 10 czerwca 1996 roku, niniejszy protokół będzie otwarty do przystąpienia przez każde państwo i ugrupowanie regionalne będące Stroną Konwencji.

Artykuł 28

Stosunki ze stronami trzecimi

1. Strony zaproszą państwa niebędące stronami Protokołu i organizacje międzynarodowe do współpracy w realizacji niniejszego Protokołu.

2. Strony zobowiązują się do przyjęcia właściwych środków, zgodnych z prawem międzynarodowym, zapewniających, że nikt nie będzie angażować się z żadną działalnością sprzeczną z zasadami lub celami niniejszego Protokołu.

Artykuł 32

Wejście w życie

1. Niniejszy Protokół wchodzi w życie trzydziestego dnia po złożeniu do depozytu szóstego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia albo przystąpienia do Protokołu.

2. Od daty wejście w życie, niniejszy Protokół zastępuje Protokół dotyczący śródziemnomorskich obszarów szczególnie chronionych z 1982 roku w relacjach między Stronami obu dokumentów.

W dowód czego, niżej wymienieni będący należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszy Protokół.

Sporządzono w Barcelonie, dnia 10 czerwca 1995 roku, w jednym egzemplarzu w językach arabskim, angielskim, francuskim i hiszpańskim, przy czym wszystkie cztery teksty są na równi wiarygodne, do podpisu przez każdą ze Stron Konwencji.

ZAŁĄCZNIK I

**WSPÓLNE KRYTERIA WYBORU CHRONIONYCH OBSZARÓW MORSKICH I PRZYBRZEŻNYCH,
KTÓRE MOGŁYBY ZOSTAĆ WŁĄCZONE DO WYKAZU OBSZARÓW SZCZEGÓLNIE
CHRONIONYCH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA CAŁEGO REJONU MORZA ŚRÓDZIEMNEGO**

A. ZASADY OGÓLNE

Umawiające się Strony uzgadniają, że w swoich pracach związanych z tworzeniem wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego będą kierować się poniższymi zasadami ogólnymi.

- a) Ochrona dziedzictwa naturalnego jest podstawowym celem, który musi charakteryzować obszar szczególnie chroniony mający znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego. Realizacja innych celów, takich jak ochrona dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnianie badań naukowych, edukacji, uczestnictwa, współpracy, jest wysoce pożądana dla obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego i stanowi czynnik sprzyjający włączeniu danego terenu do wykazu, o ile pozostaje to w zgodzie z celami ochrony.
- b) Liczba obszarów włączonych do wykazu lub liczba obszarów, jaką może zaproponować każda Strona nie jest niczym ograniczona, jednakże Strony postanawiają, że tereny zostaną wybrane na podstawach naukowych i włączone do wykazu zgodnie ze swoimi cechami; w związku z tym będą musiały one spełnić wymogi określone w Protokole oraz niniejsze kryteria.
- c) Wymienione w wykazie obszary szczególnie chronione mające znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego oraz ich rozkład geograficzny muszą być reprezentatywne dla rejonu Morza Śródziemnego i jego biologicznej różnorodności. W tym celu wykaz musi zawierać jak największą liczbę różnych rodzajów siedlisk i ekosystemów.
- d) Obszary szczególnie chronione mające znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego będą musiały stanowić główny element sieci mającej na celu skuteczną ochronę dziedzictwa rejonu Morza Śródziemnego. Aby osiągnąć ten cel, Strony będą rozwijać współpracę na zasadach dwustronnych i wielostronnych w dziedzinie ochrony i zarządzania przyrodą, przede wszystkim poprzez tworzenie transgranicznych obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego.
- e) Tereny włączone do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego mają w zamierzeniu stanowić przykład i wzór ochrony dziedzictwa naturalnego regionu. W tym celu, Strony zapewnią dla terenów objętych wykazem odpowiedni status prawny, środki ochrony oraz metody i sposoby zarządzania.

B. OGÓLNE CECHY OBSZARÓW, KTÓRE MOGŁYBY ZOSTAĆ WŁĄCZONE DO WYKAZU OBSZARÓW SZCZEGÓLNIE CHRONIONYCH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA CAŁEGO REJONU MORZA ŚRÓDZIEMNEGO

1. Aby nadawać się do włączenia do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego, dany obszar musi spełniać przynajmniej jedno z kryteriów ogólnych ustanowionych w artykule 8 ustęp 2 Protokołu. W pewnych przypadkach ten sam obszar może spełniać szereg kryteriów ogólnych i taka okoliczność tym bardziej przemawia za włączeniem tego obszaru do wykazu.
2. Waler regionalny stanowi podstawowy wymóg włączenia danego obszaru do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego. W ocenie wartości danego obszaru rejonu Morza Śródziemnego należy posługiwać się następującymi kryteriami.
 - a) *Wyjątkowość*

Na obszarze występują wyjątkowe lub rzadkie ekosystemy, albo rzadkie lub endemiczne gatunki.
 - b) *Reprezentatywność przyrodnicza*

Na obszarze występują wysoce reprezentatywne procesy ekologiczne, zbiorowiska biologiczne, rodzaje siedlisk lub inne cechy przyrodnicze. Reprezentatywność oznacza stopień, w jakim obszar reprezentuje dany rodzaj siedliska, proces ekologiczny, zbiorowisko biologiczne, cechę fizjograficzną lub inne cechy przyrodnicze.
 - c) *Różnorodność*

Na obszarze występuje duża różnorodność gatunków, zbiorowisk, siedlisk lub ekosystemów.
 - d) *Naturalność*

Obszar posiada wysoki stopień z powodu braku lub niskiego poziomu zakłóceń i degradacji spowodowanych człowiekiem.
 - e) Obecność siedlisk, które mają istotne znaczenie dla gatunków zagrożonych, będących w niebezpieczeństwie lub endemicznych.

f) *Reprezentatywność kulturowa*

Obszar posiada wysoką wartość reprezentatywną w dziedzinie dziedzictwa kulturowego z powodu istnienia przyjaznej dla środowiska tradycyjnej działalności zintegrowanej z przyrodą, która stanowi źródło utrzymania miejscowej ludności.

3. Aby zostać włączonym do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego, obszar posiadający walory naukowe, edukacyjne lub estetyczne muszą, odpowiednio, przedstawiać szczególną wartość dla badań w dziedzinie nauk przyrodniczych, dla działalności w dziedzinie edukacji ekologicznej, zwiększania świadomości ekologicznej, albo posiadać wyjątkowe walory przyrodnicze lub krajobrazowe.
4. Oprócz podstawowych kryteriów określonych w artykule 8 ustęp 2 Protokołu, należy uwzględnić również pewną liczbę innych cech i czynników jako sprzyjających włączeniu terenu do wykazu. Są one następujące:
 - a) istnienie zagrożeń mogących pogorszyć ekologiczne, biologiczne, estetyczne lub kulturowe walory obszaru;
 - b) zaangażowanie i aktywne uczestnictwo społeczeństwa, w szczególności lokalnej ludności, w procesie planowania i zarządzania obszarem;
 - c) istnienie organu reprezentującego społeczeństwo, profesjonalne sektory pozarządowe oraz społeczność naukową zaangażowaną na danym obszarze;
 - d) istnienie możliwości zrównoważonego rozwoju na obszarze;
 - e) istnienie zintegrowanego planu zarządzania terenami przybrzeżnymi w rozumieniu artykułu 4 ustęp 3 litera e) Konwencji.

C. STATUS PRAWNY

1. Wszystkim obszarom nadającym się do włączenia do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego należy przyznać status prawny gwarantujący ich skuteczną, długookresową ochronę.
2. Aby zostać włączonym do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego, obszar usytuowany w już wyznaczonej strefie, poddanej suwerenności lub jurysdykcji jednej ze Stron, musi posiadać status chroniony uznawany przez zainteresowaną Stronę.
3. W przypadku obszarów usytuowanych, częściowo lub w całości, na pełnym morzu lub w strefie, gdzie granice krajowej suwerenności lub jurysdykcji nie zostały jeszcze wyznaczone, status prawny, plan zarządzania, mające zastosowanie środki oraz inne elementy przewidziane w artykule 9 ustęp 3 Protokołu zostaną przedstawione przez zainteresowane Strony sąsiadujące we wniosku o włączenie do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego.

D. OCHRONA, PLANOWANIE I ŚRODKI ZARZĄDZANIA

1. Cele ochrony i zarządzania muszą być wyraźnie określone w tekstach dotyczących każdego obszaru i będą stanowiły podstawę oceny odpowiedniości przyjętych środków i skuteczności ich realizacji w ramach przeglądów wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego.
2. Ochrona, planowanie i środki zarządzania mające zastosowanie do każdego obszaru muszą być odpowiednie do osiągnięcia krótko i długookresowych celów ochrony i zarządzania ustanowionych dla obszaru oraz w szczególności uwzględniać istniejące zagrożenia.
3. Ochrona, planowanie i środki zarządzania muszą opierać się na odpowiednie znajomości elementów środowiska naturalnego oraz czynników społeczno-ekonomicznych i kulturowych charakteryzujących każdy obszar. W przypadku niedociągnięć w podstawowej wiedzy, obszar proponowany do włączenia do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego musi posiadać program zbierania niedostępnych danych i informacji.
4. Właściwość i zakres obowiązków w odniesieniu do administracji i realizacji środków ochronnych dla obszarów proponowanych do włączenia do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego muszą być wyraźnie określone w tekstach dotyczących każdego obszaru.
5. W odniesieniu do cech specyficznych każdego obszaru chronionego, środki ochronne dla obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego muszą uwzględniać następujące, podstawowe aspekty:
 - a) wzmocnienie regulacji dotyczących uwalniania lub zrzucania odpadów lub innych substancji, które mogą mieć bezpośredni lub pośredni, negatywny wpływ na integralność obszaru;

- b) wzmocnienie regulacji dotyczących wprowadzenia lub przywrócenia jakiegokolwiek gatunku na danym obszarze;
 - c) regulowanie każdej działalności lub czynności, które mogą mieć szkodliwy lub zakłócający wpływ na gatunki, zagrożić ochronnemu statusowi ekosystemów lub gatunków albo pogorszyć ekologiczne, biologiczne, estetyczne lub kulturowe walory obszaru;
 - d) regulacje mające zastosowanie do stref otaczających dany obszar.
6. Aby zostać włączonym do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego, obszar chroniony musi posiadać organ zarządzający, wyposażony w wystarczające uprawnienia, jak również środki i zasoby ludzkie, aby móc zapobiec i/lub kontrolować działalność, która może być sprzeczna z celami obszaru chronionego.
7. Aby zostać włączonym do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego, obszar będzie musiał posiadać plan zarządzania. Główne zasady tego planu zarządzania zostaną określone z chwilą włączenia i niezwłocznie realizowane. Szczegółowy plan zarządzania musi zostać przedstawiony w ciągu trzech lat od momentu włączenia. Niespełnienie tego obowiązku pociągnie za sobą wykreślenie danego obszaru z wykazu.
8. Aby zostać włączonym do wykazu obszarów szczególnie chronionych mających znaczenie dla całego rejonu Morza Śródziemnego, obszar będzie musiał posiadać program monitorowania. Program ten powinien obejmować identyfikację i monitorowanie pewnej liczby parametrów istotnych dla danego obszaru, w celu umożliwienia oceny jego stanu i ewolucji, jak również skuteczności ochrony i realizowanych środków zarządzania, aby w razie potrzeby można je było dostosować. W tym celu należy zlecić dalsze, niezbędne badania.
-

ZAŁĄCZNIK II

WYKAZ GATUNKÓW ZAGROŻONYCH LUB BĘDĄCYCH W NIEBEZPIECZEŃSTWIE

Magnoliophyta

Posidonia oceanica
Zostera marina
Zostera noltii

Chlorophyta

Caulerpa ollivieri

Phaeophyta

Cystosara amentacea (including var. *stricta* el var. *spicata*)
Cystosara mediterranea
Cystosara sedoides
Cystosara spinosa (including *C. adnatica*)
Cystosara zosteroides
Laminaria rodriguezii

Rhodophyta

Goniolithon byssoides
Lithophyllum lichenoides
Ptilophora mediterranea
Schimmelmannia shousboei

Porifera

Asbestopluma hypogea
Aplysina sp. plur.
Axinella cannabina
Axinella polypoides
Geodia cydonium
Ircinia foetida
Ircinia pipetta
Petrobiona massiliana
Tethya sp. plur.

Cnidaria

Astroides calycularis
Errina aspera
Gerardia savaglia

Echinodermata

Asterina pancerii
Centrostephanus longispinus
Ophidiaster ophidianus

Bryozoa

Hornera lichenoides

Mollusca

Ranella olearia (= *Argobuccinum oleanum* = *A. giganteum*)
Charonia lampas (= *Ch. rubicunda* = *Ch. nodifera*)
Charonia tritonis (= *Ch. seguenziae*)
Dendropoma petraeum
Erosaria spurca
Gibbula nivosa
Lithophaga lithopaga
Luna lurida (= *Cypraea lurida*)

Mitra zonata
Patella ferruginea
Patella nigra
Pholas dactylus
Pinna nobilis
Pinna rudis (= *P. pernula*)
Schilderia achatidea
Τοηηα galea
Zonaria pyrum

Crustacea

Ocypode cursor
Pachylasma giganteum

Pisces

Acipenser naccarii
Acipenser sturio
Aphanius fasciatus
Aphanius iberus
Cetorhinus maximus
Carcharodon carcharias
Hippocampus ramulosus
Hippocampus hippocampus
Huso huso
Lethenteron zanandreai
Mobula mobular
Pomatoschistus canestnii
Pomatoschistus tortonesei
Valencia hispanica
Valencia letourneuxi

Reptiles

Caretta caretta
Chelonia mydas
Dermodochelys conacea
Eretmodochelys imbricata
Lepidochelys kempii
Trionyx triunguis

Aves

Pandion haliaetus
Calonectris diomedea
Falco eleonorae
Hydrobates pelagicus
Larus audouinii
Numenius tenuirostris
Phalacrocorax aristotelis
Phalacrocorax pygmaeus
Pelacanus onocrotalus
Pelecanus crispus
Phoenicopterus ruber
Puffinus yelkouan
Sterna bengalensis
Sterna albifrons
Sterna sandvicensis

Mammalia*Balaenoptera acutorostrata**Balaenoptera borealis**Balaenoptera physalus**Delphinus delphis**Eubalaena glacialis**Globicephala melas**Grampus griseus**Kogia simus**Megaptera novaeangliae**Mesoplodon densirostris**Monachus monachus**Orcinus orca**Phocoena phocoena**Physeter macrocephalus**Pseudorca aassidens**Stenella coeruleoalba**Steno bredanensis**Tursiops truncatus**Ziphius cavirostris*

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ GATUNKÓW, KTÓRYCH EKSPLOATACJA JEST PRZEDMIOTEM REGULACJI

Porifera

Hippospongia communis
Spongia aganana
Spongia offidnalis
Spongia zimocca

Cnidaria

Antipathes sp. plw.
Comllium rubrum

Echinodermata

Paracentrotus lividus

Crustacea

Homarus gammarus
Maja squinado
Palinurus elephas
Scyllarides latus
Scyllarus pigmaeus
Scyllarus arctus

Pisces

Alosa alosa
Alosa fallax
Anguilla anguilla
Epinephelus marginatus
Isurus oxymndws
Lamna nasus
Lampetra fluviatilis
Petromyzon mannus
Prionace glauca
Raja alba
Sciaena umbra
Squatina squatina
Thunnus thynnus
Umbrina cirrosa
Xiphias gladius
